

SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2021)0292

Človekove pravice in politične razmere na Kubi

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. junija 2021 o človekovih pravicah in političnih razmerah na Kubi (2021/2745(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Kubi, zlasti tistih z dne 15. novembra 2018¹ o stanju na področju človekovih pravic na Kubi, z dne 3. decembra 2019² o primeru Joseja Daniela Ferrera in z dne 5. julija 2017 o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Kubo na drugi strani³,
- ob upoštevanju sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju, ki sta ga Evropska unija in Kuba podpisali decembra 2016 in ki se začasno uporablja od 1. novembra 2017⁴,
- ob upoštevanju predstavitve Delegacije za odnose z državami Srednje Amerike o Kubi z dne 11. decembra 2020,
- ob upoštevanju neformalne videokonference članov Skupnega sveta EU–Kuba z dne 20. januarja 2021⁵,
- ob upoštevanju tretjega formalnega dialoga o človekovih pravicah v okviru sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju med EU in Kubo z dne 26. februarja 2021⁶,
- ob upoštevanju splošnega rednega pregleda za Kubo, ki ga je Svet OZN za človekove pravice izvedel maja 2018,
- ob upoštevanju mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah ter drugih mednarodnih pogodb in instrumentov o človekovih pravicah,

¹ UL C 363, 28.10.2020, str. 70.

² Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0073.

³ UL C 334, 19.9.2018, str. 99.

⁴ UL L 337 I, 13.12.2016, str. 3.

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-ministerial-meetings/2021/01/20/>

⁶ <https://www.europarl.europa.eu/delegations/en/eeas-statement-of-28-february-2021-on-th/product-details/20210409DPU29364>

- ob upoštevanju Konvencije OZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in splošnih priporočil Odbora OZN za odpravo diskriminacije žensk,
 - ob upoštevanju poročil organizacij za človekove pravice, kot so Human Rights Watch, Human Rights Foundation in Prisoners Defenders, poglavja IV.B o Kubi iz letnega poročila Medameriške komisije za človekove pravice za leto 2020, sporočila posebnega poročevalca za sodobne oblike suženjstva, vključno z njegovimi vzroki in posledicami, in posebne poročevalke za trgovino z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, visoki komisarki Združenih narodov za človekove pravice z dne 6. novembra 2019 o kubanskih zdravstvenih brigadah ter sklepov zadnjega rednega pregleda za Kubo iz leta 2018 o kubanskih zdravstvenih brigadah,
 - ob upoštevanju poročil, ki jih je v 12 mesecih do maja 2021 o represivnih ukrepih in samovoljnih pridržanjih izdal kubanski observatorij za človekove pravice,
 - ob upoštevanju javnih predstavitev s 179. obdobja zasedanja Medameriške komisije za človekove pravice,
 - ob upoštevanju resolucij 7/2021, 14/2021 in 24/2021 Medameriške komisije za človekove pravice;
 - ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju, ki jo je generalna skupščina OZN sprejela 10. decembra 1984, Kuba pa je njena podpisnica,
 - ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic, katere podpisnica je Kuba,
 - ob upoštevanju smernic EU o zagovornikih človekovih pravic,
 - ob upoštevanju kubanske ustave in kazenskega zakonika,
 - ob upoštevanju resolucije št. 168 ministrstva Republike Kube za zunanjo trgovino in naložbe z dne 29. marca 2010, zakona št. 1312 z dne 12. septembra 1976 (t. i. migracijskega zakona) ter z njim povezanih regulativnih odlokov št. 26 z dne 18. decembra 2015 in št. 306 z dne 12. oktobra 2012, Ameriške konvencije o človekovih pravicah ter letnega poročila Medameriške komisije za človekove pravice za leto 2020 iz aprila 2021,
 - ob upoštevanju konvencij Mednarodne organizacije dela, ki jih je ratificirala Kuba,
 - ob upoštevanju opredelitve „organizacije civilne družbe“ v Uradnem listu Evropske unije,
 - ob upoštevanju člena 132(2) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker sta s sporazumom o političnem dialogu in sodelovanju, podpisanim leta 2016, obe strani znova potrdili, da spoštujeta univerzalne človekove pravice, kot so določene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in drugih ustreznih mednarodnih instrumentih o človekovih pravicah; ker je Parlament 5. julija 2017 odobril sporazum o političnem dialogu in sodelovanju med EU in Kubo;
- B. ker je Parlament leta 2017 sprejel resolucijo, v kateri je ponovno potrdil svoja stališča o

demokraciji, univerzalnih človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah, kot so svoboda izražanja, združevanja in političnega povezovanja in svoboda obveščanja v vseh oblikah;

- C. ker demokracija najbolje predstavlja in ščiti človekove pravice, svobodo, dostojanstvo in blaginjo ljudi, kar med drugim pomeni menjavo oblasti, svobodne in poštene volitve ter spoštovanje političnega pluralizma; ker člen 5 nedavno sprejete kubanske ustave poudarja, da je Komunistična partija Kube najvišja državna oblast, kar podkrepujeta člena 4 in 229, ki poudarjata, da je socializem nepovrnljiv sistem; ker je nova ustava iz leta 2019 ne le zaščitila ta sistem in zamrznila vsak proces reforme svoboščin in pravic, temveč jih celo še bolj omejila; ker režim pomeni veliko oviro za ljudi z drugačnimi političnimi prepričanji, ki se želijo udeleževati v javnem političnem življenju in opravljati politične funkcije; ker še vedno ni pogojev, ki bi zagotavljali neodvisnost sodstva, zlasti v zadevah, ki vključujejo aktiviste in oporečnike;
- D. ker je z odlokom št. 349 omejena svoboda izražanja umetnikov, saj morajo ti za javne in zasebne nastope in razstave pridobiti predhodno dovoljenje; ker odlok št. 370 o spletnih vsebinah vzpostavlja dvoumen okvir, ki omogoča preganjanje aktivistov in neodvisnih novinarjev, zlasti v povezavi s pandemijo covid-19; ker kubanski kazenski zakonik vsebuje določbe, kot sta „stanje nevarnosti“ in „predkazenski varnostni ukrepi“, zaradi česar je v zaporu več kot 8000 oseb, ki niso obtožene nobenega kaznivega dejanja, več kot 2500 pa jih je obsojenih na prisilno delo;
- E. ker od začetka veljavnosti sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju pred skoraj štirimi leti na Kubi ni bil dosežen konkreten napredek glede splošnih načel in ciljev iz sporazuma, ki bi izboljšal razmere na področju človekovih pravic, temeljnih svoboščin ter gospodarske in socialne razmere kubanskih državljanov; ker je kubanski režim poostril represijo in kršenje človekovih pravic in se razmere v celotni kubanski družbi nenehno poslabšujejo, kar je povzročilo nove valove odpora in mirnih demonstracij pomembnih sektorjev, ki jih represivne strukture kubanskega režima zatirajo in brutalno tlačijo;
- F. ker je delovna skupina za samovoljna pridržanja Sveta OZN za človekove pravice v svojem mnenju št. 50/2020, razdeljenem 14. oktobra 2020, opozorila, da je ustaljena praksa, da kubanske oblasti sistematično kršijo človekove pravice; ker je bilo v zadnjih dvanajstih mesecih do 1. junija 2021 registriranih 199 primerov političnih zapornikov na Kubi in ker je bilo 65 primerov novih; ker je bil april najbolj represiven mesec od začetka leta 2021, saj je kubanski odbor za spremljanje človekovih pravic naštel več kot 1018 represivnih ukrepov proti zagovornikom človekovih pravic in neodvisnim novinarjem, od tega 206 primerov samovoljnega pridržanja in jih je 13 spremljalo hudo nasilje; ker je po podatkih organizacije Prisoners Defenders na Kubi trenutno 150 političnih zapornikov;
- G. ker so bili na podlagi analize, ki jo je 11. februarja 2021 opravila Medameriška komisija za človekove pravice, sprejeti previdnostni ukrepi v korist 20 identificiranih članov gibanja San Isidro in je dovolj dokazov, da sta pravici do življenja in osebne integritete identificiranih oseb resno ogroženi; ker so kubanske oblasti nezakonito vdrle v hišo Luisa Manuela Otera Alcántara, neodvisnega umetnika in koordinatorja gibanja San Isidro, in ga samovoljno pridržale več ur brez obtožb; ker je Denis Solís González, član gibanja San Isidro, obdolžen nespoštovanja sodišča in brez pravega razloga v zaporu, Luis Robles Elizástegui pa je v zaporu zgolj zato, ker je nosil plakat, s katerim je mirno

pozival k njegovi izpustitvi; ker je Maykel Castillo Pérez, član gibanja San Isidro in soustvarjalec pesmi *Patria y Vida*, samovoljno zaprt in ga je Odbor ZN o prisilnih izginotjih za 14 dni označil za izginulega;

- H. ker EU kljub zahtevam Parlamenta ni organizirala obiskov političnih zapornikov v zaporu ali kakršnega koli opazovanja sojenja nasprotnikom, oporečnikom, zagovornikom človekovih pravic ali neodvisni civilni družbi; ker mednarodne organizacije za človekove pravice, kot so Human Rights Watch, Amnesty International in Prisoners Defenders, ter številni drugi neodvisni opazovalci stanja na področju človekovih pravic, vključno s posebnimi poročevalci OZN, ne smejo vstopiti na ozemlje Kube kljub večletnemu vztrajanju, da je obisk otoka nujen;
- I. ker resolucija št. 168 kubanskega ministrstva za mednarodno trgovino in tuje naložbe iz leta 2010 vsem civilnim uslužbencem v tujini, ki delajo za državo ali za podjetja v državni lasti, vključno z zdravstvenim osebjem, nalaga neupravičene dolžnosti in obveznosti, ki kršijo človekovo dostojanstvo ter najosnovnejše in temeljne človekove pravice; ker se vsi civilni uslužbenci, ki ne končajo zdravstvenih misij ali se odločijo, da se ne bodo vrnil na Kubo, v skladu s kubanskim kazenskim zakonikom kaznujejo z osemletno zaporno kaznijo; ker je Medameriška komisija za človekove pravice te zdravstvene misije označila kot sodobno obliko suženjstva in ker je visoka komisarka OZN za človekove pravice v izjavi (CUB6/2019) o kubanskih zdravstvenih misijah poudarila negotove in nehumane delovne razmere zdravstvenega osebja, te domneve pa podpira organizacija Human Rights Watch in 622 pričevanj;
- J. ker je Kuba ratificirala osem temeljnih konvencij Mednarodne organizacije dela; ker krši konvenciji Mednarodne organizacije dela št. 29 in 105 o prisilnem delu;
- K. ker je Parlament nagrado Saharova za svobodo misli že trikrat podelil kubanskim aktivistom, in sicer Oswaldu Payaju leta 2002, Damam v belem (Berti Soler) leta 2005 in Guillermu Fariñasu leta 2010; ker kubanske oblasti kljub številnim vabilom dosledno preprečujejo dobitnikom nagrade Saharova in njihovim sorodnikom, da bi zapustili državo in sodelovali na mednarodnih prireditvah, tudi tistih, ki jih organizira Evropske parlament, nazadnje 11. decembra 2020; ker je njihova taktika vključevala nadlegovanje, ustrahovanje in samovoljno aretacijo Berte Soler in Reinalda Escobara ter omejevanje internetnih povezav drugih udeležencev; ker so predsednica Delegacije za odnose z državami Srednje Amerike, predsednik Odbora za zunanje zadeve in podpredsednica Parlamenta podpisali skupno izjavo o obsodbi nadlegovanje aktivistov; ker obstajajo pomisleki glede tega, kako jih zagovarja in podpira delegacija EU v Havani; ker niti Evropska služba za zunanje delovanje niti delegacija EU na Kubi nista podali izjave, s katero bi jih branili, in tudi nista izkazali nobene javne ali zasebne podpore;
- L. ker je sedanji veleposlanik EU v Havani podpisal pismo, naslovljeno na predsednika Združenih držav Amerike, v katerem je med drugim zahteval odpravo embarga ZDA na Kubo in nevmešavanje v kubanske zadeve; ker je s tem presegel diplomatsko funkcijo veleposlanika, kar kaže na močno spolitiziranost veleposlaništva EU v Havani; ker je sedanji veleposlanik EU v Havani javno izjavil, da Kuba ni diktatura;
- M. ker je kubanska vlada zavrnila sodelovanje neodvisnih organizacij civilne družbe na seminarjih civilne družbe med EU in Kubo, ki so potekali pred tretjim formalnim dialogom o človekovih pravicah; ker je 26. februarja 2021 med EU in Kubo potekal

tretji uradni dialog o človekovih pravicah v okviru sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju; ker sta udeleženi strani razpravljali o vprašanju svobode mirnega zbiranja in združevanja; ker je EU opozorila, da je treba spoštovati obveznosti po mednarodnem pravu na področju človekovih pravic; ker je dialog usmerjen v doseganje oprijemljivih rezultatov in ne more biti samemu sebi namen; ker mora vsak politični dialog vključevati neposredno udeležbo neodvisne civilne družbe in vseh opozicijskih političnih akterjev brez omejitev, kot je poudarjeno v členu 36 sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju;

- N. ker je Parlament večkrat povabil diplomatske predstavnike kubanske vlade na predstavitev in dejavnosti v zvezi s Kubo; ker povabila niso bila le zavrnjena, ampak so jim sledila pisma, polna žalitev in neutemeljenih obtožb proti Parlamentu in njegovim poslancem; ker je Parlament najverjetneje edina institucija EU, ki ji po začasnem začetku veljavnosti sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju ni bilo izdano dovoljenje za obisk države, kar je jasno v nasprotju z osnovno prvino, na kateri bi moral temeljiti sporazum o političnem dialogu;
- O. ker sporazum o političnem dialogu in sodelovanju vključuje t. i. klavzulo o človekovih pravicah, ki je standardna osnovna prvina mednarodnih sporazumov EU in omogoča začasno prekinitvev sporazuma v primeru kršitev določb o človekovih pravicah;
1. ostro obsoja obstoj političnih zapornikov, vztrajno in stalno politično preganjanje, nadlegovanje in samovoljno pridržanje oporečnikov na Kubi; prav tako obsoja trenutne napade na umetnike gibanja San Isidro, miroljubne oporečnike, neodvisne novinarje, zagovornike človekovih pravic in člane politične opozicije; poziva, naj se ta dejanja takoj prenehajo in na kubanske oblasti apelira, naj takoj izpustijo vse politične zapornike ter osebe, ki so samovoljno pridržane samo zato, ker so uveljavljale pravico do izražanja in zbiranja; strogo obsoja samovoljno pridržanje Aymarana Nieta Muñoza, Mitzaela Díaza Paseira, Ivána Amara Hidalga, Edilberta Ronala Arzuaga Alcalája, Yandierja Garcíe Labrade, Denisa Solísa Gonzáleza, Luisa Roblesa Elizásteguija in 77 zapornikov vesti; izraža solidarnost s člani gibanja San Isidro ter vsemi aktivisti in zagovorniki človekovih pravic pri njihovih prizadevanjih za večjo svobodo izražanja na Kubi;
 2. poziva, naj se bolje uveljavlja pravica do poštenega sojenja in zagotavlja neodvisnost sodstva, prav tako pa naj se osebam, ki jim je bila odvzeta prostost, omogoči dostop do neodvisnega odvetnika; obžaluje 1941 dejanj represije, ki so se zgodila aprila (1018) in maja 2021 (923); poziva, naj se pridržanim omogočijo neodvisna ocena zdravstvenega stanja, dostop do telefonske komunikacije in redni obiski družine, prijateljev, novinarjev in diplomatov;
 3. globoko obžaluje nezadostno zavezanost in pripravljenost kubanskega režima v prizadevanjih za napredek v smeri vsaj minimalnih sprememb ali za odprte kanale, ki bodo omogočali reformo režima, s čimer bi se izboljšali socialno in politično sodelovanje kubanske družbe ter življenjske razmere prebivalcev; obžaluje, da se kljub začetku veljavnosti sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju pred skoraj štirimi leti stanje človekovih pravic in demokracije ni izboljšalo ter da sporazum ni privedel do znatnih in oprijemljivih pozitivnih rezultatov za kubansko prebivalstvo; poziva k spoštovanju zavezujočih obveznosti iz tega sporazuma in sprejetju jasnih referenčnih meril v zvezi s tem;

4. priznava pravico Kubancev, da zahtevajo demokratizacijo svoje države na podlagi dialoga s civilno družbo in politično opozicijo, da se oblikuje načrt za demokratične večstrankarske volitve;
5. zahteva, da kubanska vlada izvede pravne reforme, s katerimi bo zagotovila svobodo tiska, združevanja in demonstracij, ter sprejme politične reforme, ki bodo omogočile izvedbo svobodnih, pravičnih in demokratičnih volitev, pri katerih se bo upoštevala suverena in svobodno izražena volja Kubancev; poziva kubansko vlado, naj politiko človekovih pravic uskladi z mednarodnimi standardi, opredeljenimi v listinah, deklaracijah in mednarodnih instrumentih, katerih podpisnica je Kuba, civilni družbi in politični opoziciji pa naj omogoči dejavno sodelovanje v političnem in družbenem življenju brez vsakršnih omejitev; poziva kubansko vlado, naj prizna legitimnost neodvisnega novinarstva ter naj spoštuje pravice neodvisnih novinarjev na Kubi;
6. poziva k takojšnji razveljavitvi zakonskih odlokov št. 349 in št. 370 ter drugih kubanskih zakonov, ki kršijo svobodo izražanja;
7. poziva podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj prizna obstoj politične opozicije kubanske vlade in jo v skladu s tem vključi v institucionaliziran, uraden, odprt in javni politični dialog med EU in Kubo ter pri tem spoštuje stebra sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju;
8. obžaluje, da sta Evropska služba za zunanje delovanje in delegacija EU v Havani izključili kubansko demokratično opozicijo ter evropske in kubanske neodvisne organizacije civilne družbe iz političnih dialogov, ker jih kubanske oblasti niso podprle; poudarja, da je ta odločitev v nasprotju s sporazumom o političnem dialogu in sodelovanju ter da morata obe strani sporazum v celoti spoštovati; poziva podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter Evropsko službo za zunanje delovanje, naj zavrneta sodelovanje v prihodnjih političnih dialogih in dialogih o človekovih pravicah s Kubo, če civilna družba ne bo ustrezno zastopana;
9. želi spomniti Evropsko službo za zunanje delovanje, da je udeležba civilne družbe v političnih dialogih in projektih sodelovanja v okviru sporazuma bistven del sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju in da je treba nemudoma popraviti stanje, ko civilna družba ne prejema sredstev za sodelovanje in/ali udeležbo pri sporazumu, medtem ko se udeležba in dostop do sredstev za sodelovanje omogoča izključno podjetjem, v katerih sodeluje država ali jih nadzoruje, kar velja že od podpisa sporazuma;
10. obsoja, da kubanska država sistematično krši delavske in človekove pravice zdravstvenih delavcev, ki delajo v tujini na zdravstvenih misijah, s čimer krši temeljne konvencije Mednarodne organizacije dela, ki jih je Kuba ratificirala; poziva Kubo, naj učinkovito izvaja in spoštuje ameriško konvencijo o človekovih pravicah in konvenciji Mednarodne organizacije dela št. 29 in 105; poziva kubansko vlado, naj Kubancem v skladu z mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic zagotovi, da bodo smeli zapustiti svojo državo in se vanjo vrniti, tudi zdravniki, napoteni na zdravstvene misije v tujini; poziva kubansko vlado, naj ratificira Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah ter naj zagotovi pravico do svobode združevanja, vključno z registracijo organizacij, in pravico do kolektivnih pogajanj v skladu s standardi Mednarodne organizacije dela;

11. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje, naj vztraja, da bodo kubanske oblasti izpolnile obveznosti iz sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju med EU in Kubo, zlasti tiste, ki zadevajo osnovne človekove pravice in temeljne svoboščine, kot je poudarjeno v členu 1(5), 2(c), 5, 22 oziroma 43(2) sporazuma; zato vztraja, naj Evropska unija pri izvajanju tega sporazuma tesno spremlja in nadzoruje spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin na Kubi ter v zvezi s tem redno poroča Parlamentu;
12. meni, da so pridržanje Denisa Solísa Gonzáleza, Luisa Roblesa Elizásteguija, Maykela Castilla Péreza (Osorbo), člana gibanja San Isidro in soustvarjalca pesmi Patria y Vida, ki je samovoljno zaprt in ga je Odbor OZN o prisilnih izginotjih 14 dni označil za izginulega, ter več kot 120 političnih zapornikov in zapornikov vesti ter vsa samovoljna in represivna dejanja, zabeležena v aprilu in juniju 2021, kršitev sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju in posebno nujen primer, kot je določeno v členu 85, odstavek 3, točka b sporazuma; poziva EU, naj skladno s tem skliče nujno srečanje;
13. močno obžaluje, da kubanske oblasti delegacijam Evropskega parlamenta ne dovolijo obiska Kube; poziva organe, naj dovolijo vstop v državo, kakor hitro bodo sanitarni pogoji to dovoljevali; poziva vse predstavnike držav članic, naj med srečanji s kubanskimi oblastmi obravnavajo vprašanja kršitev človekovih pravicah in naj se sestanejo s prejemniki nagrade Saharova, da bi zagotovili skladno notranje in zunanje izvajanje politike Evropske unije o človekovih pravicah;
14. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje vladi in narodni skupščini Republike Kube, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Komisiji, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, vladam in parlamentom držav članic ter visoki komisarki OZN za človekove pravice.